

Statistiska centralbyrån (SCB)

Yttrande över remiss från SCB avseende Ändring av SCB:s föreskrifter och allmänna råd för offentliggörande av officiell statistik

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) anser att grundtanken med förändringarna är sund. Det är viktigt att statusen för den officiella statistiken höjs, tillgängligheten gentemot användarna förbättras och statistik till viss del tillgängliggörs på engelska. SLU ställer sig bakom förslaget inriktning på att göra det enklare för användarna att hitta till eftersökt officiell statistik och ökade möjligheter till spridning av statistiken via öppna data.

SLU anser att frågan kring publicering av metadata, information och publiceringstidpunkter kopplat till den officiella statistiken ytterligare behöver tydliggöras. Det behöver bli tydligare om uppgifterna endast behöver finnas på statistikansvarig myndighets (SAM) egen webbplats, om det räcker med att uppgifterna finns på SCB:s webbplats och länkas till eller om den behöver finnas på båda webbplatserna.

Generella synpunkter

- 6 § SLU har en länk till SCB:s centrala publiceringsplan för all officiell statistik (se 7 § pkt. 3) med filtrering på SLU:s publicering. Fördelen med detta är att dubbelpublicering undviks med risk för skilda uppgifter på webbplatserna. Dock har det vid några tillfällen varit problem med brutna länkar på grund av att SCB bytt webbadress till publiceringskalendern. Här bör det klargöras om det krävs av SAM att också förvalta en egen publiceringsplan eller är godkänt att länka på ovan beskrivna sätt.
- 7 § 2 I paragrafen anges att det ska finnas ”länk på startsidan till statistik på varje statistikansvarig myndighets webbplats”. SLU har en länk till statistik benämnd ”Statistik, art- och miljödata” på myndighetens förstasida. Sedan finns en länk till SLU:s officiella statistik på nästa underliggande sida. Paragrafen är något oklar över hur direkt användaren

ska kunna nå den officiella statistiken via länken på förstasidan. Krav på en länk benämnd ”Officiell statistik” är ur statistiksynpunkt mest optimalt och skulle ge en större tyngd åt den officiella statistiken, men skulle i de fall där myndigheten även har en betydande mängd övrig statistik betyda att det krävs två länkar. Det finns risk att det blir svårt att motivera detta för speciellt myndigheter med en liten mängd officiell statistik i förhållande till övrig verksamhet. SLU anser att ett minimikrav är att ordet ”statistik” finns med på förstasidan men det är viktigt att länken tydligt lyfts fram på SAM:s förstasida.

- 8 §   Produktsidan saknar idag information som förväntas för öppna data och som gör det lättare att bedöma om en produkt är användbar, t.ex. dataformat, villkor för användning m.m. SLU anser att sådan information bör anges på produktsidan. Förslagsvis hittas uppslag på lämplig information som kan ingå i produktsidan genom att utgå från obligatoriska element som ingår i DCAT-AP-SE, som är den officiella metadataprofilen för dataportal.se: <https://docs.dataportal.se/dcat/sv/>. Under 12 § rekommenderas CC0, och denna information kan med fördel också framgå, t.ex. på produktsidan.
- 9 § 2   I paragrafen står det att SAM från sin webbplats ska länka till utförlig information på SCB:s webbplats. SLU har själv lagt ut ytterligare information om officiell statistik på sin webbplats. Det är otydligt vilken sida på SCB:s webbplats som länkning ska göras till. SLU länkar för närvarande till SCB:s förstasida och där finns i sin tur en länk till ”Samordning av officiell statistik” som i rubriken utgår ifrån SCB:s samordningsansvar. Innehållet på sidan är dock en beskrivning av den officiella statistiken. Rubriken för denna sida borde ändras till ”Detta är Sveriges officiella statistik” eller motsvarande för att bättre koppla till den länkning som ska göras enligt 9 § 2.
- 12 §   Här anges under vilka licenser som datamängder, rapporter, analyser och övrigt redaktionellt innehåll ska tillgängliggöras. SLU anser att det behöver förtydligas vilka öppna format som de SAM bör utgå ifrån vid tillgängliggörande av statistik/data. Begreppet ”maskinläsbar” är inte helt entydigt att tolka. Kan man enas om att avgränsa sig till vissa format så underlättar det också för användarna.

Specifika synpunkter

- 8 § 4   På SCB:s statistikproduktssidor anges datum för nästa publicering. SLU publicerar den officiella statistiken i slutet av maj. Nu står det ”Nästa publicering: Ingen planerad” på statistiksidan. Detta är en olämpligt vald formulering och kan i värsta fall tolkas som om SAM håller på att lägga ner produkten. Nya publiceringsdatum för nästföljande kalenderår

meddelas årligen senast i början av november till SCB. SLU anser att formuleringen bör ändras till: ”Meddelas i november” eller motsvarande.

12 § Här anges under vilka licenser som datamängder, rapporter, analyser och övrigt redaktionellt innehåll ska tillgängliggöras. SLU rekommenderar att ytterligare råd/riktlinjer tas om hur detta innehåll ska anges på webbplats. Krävs en markering av detta till varje publicerad tabell, presentation eller motsvarande? I så fall skulle en metadatatagg angående detta kunna läggas till i PxWeb för att förenkla publicering. Eller räcker det med en beskrivning av detta på ett ställe på webbplatsen?

Allmänna råd till 12 § Här framgår att data bör tillgängliggöras under CC0 vilket överensstämmer med Myndigheten för digital förvaltning ”Rekommendation om öppna licenser och immaterialrätt” som man med fördel kan referera direkt till (om så är möjligt): <https://www.digg.se/kunskap-och-stod/oppna-och-delade-data/offentliga-aktorer/rekommendation-om-oppna-licenser-och-immaterialratt>. SLU anser att man bör förtydliga om öppna standarder och format gäller för metadata och/eller data. Därutöver bör förtydligas vilka standarder och format som ska användas för att underlätta både för användare av data men också för SAM.

Övriga allmänna råd Här anges att enligt 4 § lagen om den officiella statistiken ska officiell statistik när den görs tillgänglig vara försedd med beteckningen Sveriges officiella statistik eller den symbol som framgår av bilaga till denna lag. Möjligen kan man fundera över om man bör undvika att använda förkortningen för beteckningen Sveriges officiella statistik (SOS) då den används i andra sammanhang.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av vicerektor Anna Lundhagen efter föredragning av handläggare Fabian Engel. Innehållet har utarbetats av projektledare Per Nilsson vid Riksskogstaxeringen, institutionen för skoglig resurshushållning, verksamhetsutvecklare Mikaela Asplund vid data management support, miljödatastöd samt vicedekan Lena Lidfors vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa.

Anna Lundhagen

Fabian Engel